

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŚWIDNICKIM W 2013 ROKU

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Niniejszy raport diagnostyczny ma na celu dokonanie analizy i ukazanie zachodzących tendencji na lokalnym rynku pracy w zawodach deficytowych i nadwyżkowych w końcu 2013 r.

Przez pojęcie **zawodu deficytowego** rozumie się zawód, w którym występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, niż liczba potencjalnych osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Przeciwnieństwem jest **zawód nadwyżkowy**, który charakteryzuje się mniejszym popytem na rynku pracy, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Źródła informacji zawarte w analizie to dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku zwanego dalej PUP w Świdniku, a w szczególności:

- Sprawozdanie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dotyczące rynku pracy;
- Załącznik nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy";
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej";
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności".
- Załącznik nr 7 do sprawozdania MPiPS – 01 - "Bezrobotni według gmin".

W raporcie diagnostycznym omówiono zjawiska zachodzące na rynku pracy w powiecie świdnickim dotyczące kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy.

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec 2013 r. w PUP w Świdniku było zarejestrowanych 4296 osób bezrobotnych, w tym 2106 kobiet. Kobiety stanowiły 49,02 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu miasta Świdnik – 2308 osób, w tym 1135 kobiet. Zarejestrowane kobiety ze Świdnika stanowiły 49,18 % ogółu bezrobotnych z terenu Świdnika.

Najmniej zarejestrowanych bezrobotnych pochodziło z terenu gminy Rybczewice – 189 osób, w tym 93 kobiety. Zarejestrowane kobiety z Rybczewic stanowiły 49,21% ogółu bezrobotnych z terenu gminy Rybczewice.

Według danych statystycznych 3880 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy co stanowi 90,30% ogółu zarejestrowanych osób, z czego 1885 osób stanowiły kobiety co stanowi 48,6 % ogółu zarejestrowanych kobiet.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych pozostawała bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1105 osób, przez okres od 12 do 24 miesięcy – 800 osób, liczną grupę stanowiły także osoby pozostające bez pracy oraz od 6 do 12 miesięcy – 780 osób. Należy wskazać, iż blisko 44,34 % osób zarejestrowanych stanowiły osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według wieku** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1375 osób była wieku 25 – 34 lata. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 153 osoby była w wieku powyżej 60 roku życia.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według poziomu wykształcenia** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem: policealnym i średnim zawodowym – 1174 osoby, zasadniczym zawodowym – 1078 osób, gimnazjalnym i niższym – 854 osoby. Najmniejsza grupa bezrobotnych legitymowała się wykształceniem wyższym – 710 osób oraz wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 480 osób.

Struktura bezrobocia rejestrowanego **według stażu pracy** przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa bezrobotnych – 1155 osób nie posiadała stażu pracy. Najmniejsza grupa bezrobotnych – 165 osób posiadała staż pracy w granicach 30 lat i więcej.

Analizując dane statystyczne dotyczące bezrobocia rejestrowanego na terenie powiatu świdnickiego można stwierdzić, że jego charakterystyczną cechą jest głównie bezrobocie wśród ludzi zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy, będących w wieku tzw. największej aktywności zawodowej (25 – 34 lata), z wykształceniem policealnym, średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym oraz bez stażu pracy.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według wymienionych grup strukturalnych można wymienić najbardziej zagrożone grupy:

- bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy – 1105 osób, z czego 1103 osoby było w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wśród tej kategorii osób 1100 osób było długotrwale bezrobotnych, 560 bezrobotnych nie posiadało wykształcenia średniego, 387 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 339 osób było powyżej 50 roku życia, i tyle samo osób tj. 339 było bez kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni pozostający bez pracy od 12 do 24 miesięcy – 800 osób, z czego wszystkie osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 779 osób było długotrwale bezrobotnych, 394 osoby nie posiadały wykształcenia średniego, 257 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, natomiast 244 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni zarejestrowani od 6 do 12 miesięcy – 780 osób. W tej kategorii 648 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii 348 osób nie posiadało wykształcenia średniego, 273 osoby nie posiadały kwalifikacji zawodowych, 229 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 223 osoby były długotrwale bezrobotne, natomiast 140 osób było powyżej 50 roku życia.

- bezrobotni w wieku 25 – 34 lata – 1375 osób, wśród których 1141 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród tej kategorii osób 755 osób było długotrwale bezrobotnych, 580 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 304 osoby nie posiadały wykształcenia średniego, a 345 osób było bez kwalifikacji zawodowych.

- bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 1174 osoby, z czego 955 osób znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 640 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 349 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, 235 osób było powyżej 50 roku życia, a 217 osób było poniżej 25 roku życia.
- bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 1078 osób, z czego wszystkie znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 663 osoby były długotrwale bezrobotnych, 307 osób było powyżej 50 roku życia, a 252 osoby nie posiadały doświadczenia zawodowego.
- bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnymi i poniżej – 854 osoby, z czego wszystkie znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 710 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 548 osób to osoby długotrwale bezrobotne, 314 osób nie posiadało doświadczenia zawodowego, a 289 osób było powyżej 50 roku życia.
- bezrobotni bez stażu pracy – 1155 osób, z czego 1154 osoby znajdowały się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
Wśród tej kategorii osób 677 osób było długotrwale bezrobotnych, 576 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, 514 osób było w wieku do 25 roku życia, a 466 osób nie posiadało wykształcenia średniego.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P –1 „*Bezrobotni wg zawodów w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż 1168 osób było bez zawodu, co stanowiło 27,19% ogółu bezrobotnych, w tym 525 kobiet, co stanowiło 24,93% ogółu bezrobotnych kobiet.

Największa liczba osób bezrobotnych posiadała następujące zawody:

<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>197</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>164</i>
<i>Technik mechanik (311504)</i>	<i>123</i>
<i>Pedagog (235107)</i>	<i>89</i>
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	<i>88</i>
<i>Krawiec (753105)</i>	<i>80</i>
<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	<i>77</i>

<i>Szwaczka (753303)</i>	65
<i>Kucharz (512001)</i>	54
<i>Robotnik budowlany (931301)</i>	52
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	50
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	48
<i>Murarz (711202)</i>	46
<i>Mechanik samochodów osobowych (723105)</i>	45
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	44
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	43
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	40
<i>Technik informatyk (351203)</i>	39
<i>Ekonomista (263102)</i>	38
<i>Technik prac biurowych (411004)</i>	34
<i>Piekarz (751204)</i>	31
<i>Frezer (722301)</i>	31
<i>Inżynier rolnictwa (213205)</i>	30
<i>Specjalista do spraw marketingu i handlu (243106)</i>	29
<i>Fryzjer (514101)</i>	28
<i>Politolog (263304)</i>	26
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	24
<i>Technik administracji (334306)</i>	22
<i>Ślusarz narzędziowy (722206)</i>	22
<i>Magazynier (432103)</i>	21
<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	21
<i>Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911)</i>	20
<i>Technik mechanik lotniczy (315317)</i>	20

Z powyższego wynika, iż największą liczbę osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku stanowili bezrobotni w zawodzie sprzedawca (197 osób), ślusarz (164 osoby),

technik mechanik (123 osoby), pedagog (89 osób), technik ekonomista (88 osób), krawiec (80 osób) oraz specjalista administracji publicznej (77 osób).

Osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy, czyli długotrwale bezrobotne, posiadające zawód sprzedawcy, stanowią 54,82% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w wymienionym zawodzie.

Ponadto osoby zarejestrowane w zawodach, takich jak: ślusarz, technik mechanik, pedagog, technik ekonomista, krawiec, specjalista administracji publicznej stanowiły również dużą grupę osób bezrobotnych – łącznie 621 osób.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 1a „*Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż wśród osób zarejestrowanych w PUP w Świdniku największa liczba bezrobotnych posiadała zawody sklasyfikowane w 7 grupie wielkiej (30,3389), 2 grupie wielkiej (21,7393), 3 grupie wielkiej (20,5564), 5 grupie wielkiej (14,7371). Najmniejsza liczba osób bezrobotnych to osoby posiadające zawody sklasyfikowane w 1 grupie wielkiej (0,1599), 6 grupie wielkiej (0,6395), 8 grupie wielkiej (3,1332), 4 grupie wielkiej (3,3569) oraz w 9 grupie wielkiej (5,3388).

Z powyższego wynika, iż największa liczba bezrobotnych wykonywała zawody klasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji maszyn. Prace zazwyczaj są wykonywane ręcznie lub przy pomocy narzędzi manualnych oraz innych narzędzi wykorzystywanych w celu zmniejszenia wysiłku fizycznego wymaganego do realizacji poszczególnych zadań oraz podwyższenia jakości produktów np. ślusarz, krawiec, szwaczka, tokarz w metalu, murarz, mechanik samochodów osobowych, mechanik pojazdów samochodowych, piekarz, frezer oraz ślusarz narzędziowy;
- *specjaliści* (2 grupa wielka) - wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. pedagog, specjalista administracji publicznej, ekonomista, specjalista do spraw marketingu i handlu, politolog;

- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac, głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik technologii odzieży, technik informatyk, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik administracji, technik mechanik lotniczy;
- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (5 grupa wielka) – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych min. z podróżą, prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą, a także usług sprzedaży i demonstracji towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawcy, kucharze, kucharze małej gastronomii, technicy handlowcy, fryzjerzy.

Najmniejsza liczba bezrobotnych wykonywała zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* (1 grupa wielka);
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* (6 grupa wielka);
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* (8 grupa wielka);
- *pracownicy biurowi* (4 grupa wielka);
- *pracownicy przy pracach prostych* (9 grupa wielka).

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 2 „*Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie świdnicki*” można stwierdzić, iż w 2013 r. w PUP w Świdniku zarejestrowało się 4544 osoby bezrobotne, z czego 46,81% stanowiły kobiety, a 13,12% stanowili absolwenci. W okresie tym zarejestrowało się 1440 osób nie posiadających zawodu, co stanowiło 31,69% ogółu rejestrujących się osób, w tym 575 kobiet, co stanowiło 27,03% ogółu rejestrujących się kobiet.

Największy napływ bezrobotnych według zawodów przedstawiał się następująco:

<i>Technik mechanik (311504)</i>	<i>167</i>
<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>141</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>133</i>

<i>Specjalista administracji publicznej (242217)</i>	121
<i>Pedagog (235107)</i>	113
<i>Technik ekonomista (331403)</i>	97
<i>Krawiec (753105)</i>	72
<i>Ekonomista (263102)</i>	55
<i>Technik technologii odzieży (311924)</i>	54
<i>Technik informatyk (351203)</i>	52
<i>Kucharz (512001)</i>	48
<i>Mechanik samochodów osobowych (713105)</i>	47
<i>Tokarz w metalu (722314)</i>	47
<i>Kucharz małej gastronomii (512002)</i>	46
<i>Szwaczka (753303)</i>	45
<i>Mechanik pojazdów samochodowych (723103)</i>	42
<i>Technik handlowiec (522305)</i>	40
<i>Fryzjer (514101)</i>	37
<i>Murarz (711202)</i>	36
<i>Politolog (263304)</i>	31
<i>Technik żywienia i gospodarstwa domowego (322002)</i>	28
<i>Ślusarz narzędziowy (722206)</i>	28
<i>Inżynier rolnictwa (213205)</i>	28
<i>Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji (242190)</i>	27
<i>Technik prac biurowych (411003)</i>	27
<i>Prawnik legislator (261906)</i>	27
<i>Specjalista ds. marketingu i handlu (243106)</i>	24
<i>Technik budownictwa (311204)</i>	24
<i>Frezer (722301)</i>	24
<i>Piekarz (751204)</i>	24
<i>Fizjoterapeuta (228301)</i>	22
<i>Technik elektryk (311303)</i>	22
<i>Towaroznawca (214110)</i>	21
<i>Technik administracji (334306)</i>	21
<i>Technik mechanik lotniczy (315317)</i>	20

Z powyższego wynika, że największy napływ bezrobotnych wystąpił w zawodzie technik mechanik, sprzedawca, ślusarz, specjalista administracji publicznej, pedagog, technik ekonomista, krawiec.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 2a „*Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić, iż największy napływ osób bezrobotnych był w 2 grupie wielkiej (30,799), 7 grupie wielkiej (25,8696), 3 grupie wielkiej (22,8425) oraz w 5 grupie wielkiej (12,6932).

Najmniejszy napływ osób bezrobotnych był w 1 grupie wielkiej (0,0966), 6 grupie wielkiej (0,4188), 9 grupie wielkiej (1,9651) oraz w 8 grupie wielkiej (2,3838).

Z powyższego wynika, iż w PUP w Świdniku zarejestrowało się najwięcej osób bezrobotnych wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *specjaliści* (2 grupa wielka) – zawiera zawody wymagające posiadania wysokiego poziomu wiedzy zawodowej, umiejętności oraz doświadczenia w zakresie nauk technicznych, przyrodniczych, społecznych, humanistycznych i pokrewnych, np. specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista, politolog, inżynier rolnictwa, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, prawnik legislator, specjalista ds. marketingu i handlu, fizjoterapeuta, towaroznawca.
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (7 grupa wielka) – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. ślusarz, krawiec, mechanik samochodów osobowych, tokarz w metalu, szwaczka, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, ślusarz narzędziowy, frezer oraz piekarz.
- *technicy i inny średni personel* (3 grupa wielka) – grupa ta zawiera zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. technik mechanik, technik ekonomista, technik technologii odzieży, technik informatyk, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik budownictwa, technik elektryk, technik administracji oraz technik mechanik lotniczy.

- *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5 grupa wielka)* – obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawca, kucharz, kucharz małej gastronomii, technik handlowiec, fryzjer.

W PUP w Świdniku zarejestrowało się najmniej osób wykonujących zawody sklasyfikowane w następujących grupach wielkich:

- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (1 grupa wielka);*
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (6 grupa wielka);*
- *pracownicy przy pracach prostych (9 grupa wielka);*
- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (8 grupa wielka).*

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na sytuację na rynku pracy mają wpływ różne czynniki. Należą do nich, m.in. liczba ofert pracy, liczba osób poszukujących pracy oraz wahania sezonowe.

Niski stopień uprzemysłowienia powiatu oraz utrzymująca się trudna sytuacja gospodarcza mają znaczący wpływ na rodzaj i ilość ofert pracy wpływających do PUP w Świdniku.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3 „Oferty pracy wg zawodów w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż w 2013 r. do PUP w Świdniku wpłynęły ogółem 879 ofert pracy. Cechą charakterystyczną lokalnego rynku pracy jest pewna jednorodność we wpływających ofertach.

W rejestrach dominowały oferty w następujących zawodach:

<i>Pozostali pracownicy obsługi biurowej (411090)</i>	<i>79 ofert</i>
<i>Sprzedawca (522301)</i>	<i>43 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży przemysłowej (522303)</i>	<i>30 ofert</i>
<i>Kierowca samochodu dostawczego (832202)</i>	<i>29 ofert</i>
<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	<i>29 ofert</i>
<i>Robotnik gospodarczy (515303)</i>	<i>25 ofert</i>

<i>Sekretarka (412001)</i>	<i>24 ofert</i>
<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	<i>20 ofert</i>
<i>Brukarz (711601)</i>	<i>19 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu (334390)</i>	<i>18 ofert</i>
<i>Pracownik kancelaryjny (411003)</i>	<i>17 ofert</i>
<i>Sprzątaczką biurową (911207)</i>	<i>14 ofert</i>
<i>Mechanik samochodów ciężarowych (723104)</i>	<i>14 ofert</i>
<i>Tokarz/frezjer obrabiarek sterowanych numerycznie (722313)</i>	<i>12 ofert</i>
<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Barman (513202)</i>	<i>11 ofert</i>
<i>Magazynier (432103)</i>	<i>10 ofert</i>
<i>Malarz budowlany (713102)</i>	<i>9 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani (962990)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Asystent nauczyciela przedszkola (531202)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej (341290)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Monter ociepleń budynków (712301)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Stolarz meblowy (752208)</i>	<i>8 ofert</i>
<i>Pozostali pracownicy biura gdzie indziej niesklasyfikowani (441990)</i>	<i>7 ofert</i>
<i>Sprzedawca w stacji paliw (524502)</i>	<i>7 ofert</i>
<i>Ślusarz (722204)</i>	<i>7 ofert</i>
<i>Fryzjer (514101)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Asystent do spraw księgowości (431101)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Pracownik do spraw ubezpieczeń (431202)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Woźny (962906)</i>	<i>6 ofert</i>
<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	<i>5 ofert</i>
<i>Monter rusztowań (711903)</i>	<i>5 ofert</i>
<i>Laborant chemiczny (3111101)</i>	<i>5 ofert</i>
<i>Archiwista zakładowy (441402)</i>	<i>5 ofert</i>
<i>Wulkanizator (814104)</i>	<i>5 ofert</i>

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 3a „*Struktura ofert pracy wg grup zawodowych w powiecie świdnickim*” można stwierdzić że, największa liczba ofert pracy była w 5 grupie wielkiej (24,0582), 4 grupie wielkiej (20,5359), w 7 grupie wielkiej (17,6183), 9 grupie wielkiej (12,758) oraz 3 grupie wielkiej (10,9354).

Najmniejsza liczba ofert pracy była w 1 grupie wielkiej (0,1215), 6 grupie wielkiej (0,2430) oraz w 2 grupie wielkiej (6,318).

Z powyższego wynika, że w Urzędzie, najwięcej ofert pracy było w zawodach klasyfikowanych w następujących grupach wielkich:

- *Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (5 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia, które są niezbędne do świadczenia usług ochrony, usług osobistych związanych z prowadzeniem gospodarstwa, dostarczaniem żywności, opieką osobistą oraz do sprzedawania i demonstrowania towarów w sklepach hurtowych lub detalicznych, np. sprzedawca, sprzedawca w branży przemysłowej, robotnik gospodarczy, sprzedawca w branży p spożywczej, barman, asystent nauczyciela przedszkola, sprzedawca w stacji paliw, fryzjer.
- *Pracownicy biurowi (4 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do zapisywania, organizowania, przechowywania i wyszukiwania informacji, obliczania danych liczbowych, finansowych i statystycznych oraz wykonywania obowiązków wobec klientów, szczególnie związanych z operacjami pieniężnymi, organizowaniem podróży, informacjami i spotkaniami w zakresie biznesu np. pozostali pracownicy obsługi biurowej, sekretarka, pracownik kancelaryjny, magazynier, pozostali pracownicy biura gdzie indziej nie sklasyfikowani, asystent do spraw księgowości, pracownik do spraw ubezpieczeń, archiwista zakładowy.
- *Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnych do uzyskiwania i obróbki surowców, wytwarzania i naprawy towarów oraz budowy, konserwacji i naprawy dróg, konstrukcji i maszyn. Główne zadania wymagają znajomości

i zrozumienia charakteru pracy, stosowanych materiałów, maszyn i wytwarzanych produktów np. brukarz, mechanik samochodów ciężarowych, tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie, malarz budowlany, monter ociepleń budynków, stolarz meblowy, ślusarz, monter rusztowań.

- *Pracownicy przy pracach prostych (9 grupa wielka)* – grupa ta obejmuje zawody, które wymagają niskich lub podstawowych umiejętności i niewielkiej wiedzy teoretycznej niezbędnych do wykonywania przeważnie prostych i rutynowych prac. Praca wykonywana jest przy zastosowaniu prostych narzędzi ręcznych i przy ograniczonej własnej inicjatywie i ocenie. W niektórych przypadkach wymaga pewnego wysiłku fizycznego: pomoc kuchenna, sprzątaczką biurowa, pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej nieskalsyfikowani, woźny, robotnik drogowy.

- *Technicy i inny średni personel (3 grupa wielka)* – wymagające wiedzy, umiejętności i doświadczenia niezbędnego do wykonywania prac głównie technicznych i podobnych, związanych z badaniem i stosowaniem naukowych oraz artystycznych koncepcji i metod działania, np. pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, przedstawiciel handlowy, pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, laborant chemiczny.

W liczbie pozyskanych ofert najwięcej pochodziło z terenu miasta Świdnik i okolic oraz z miasta Lublin, który ze względu na położenie stanowi naturalny rynek pracy dla mieszkańców powiatu świdnickiego.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza ma na celu porównanie liczby ofert pracy z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 r.

W celu zakwalifikowania danego zawodu do grupy zawodów nadwyżkowych lub deficytowych dokonano uszeregowania zawodów przy wykorzystaniu wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów. Wyliczany jest on jako stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i okresie.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku mniejszym niż 0,9 to zawody nadwyżkowe, a większym niż 1,1 to zawody deficytowe. Zawody wykazujące równowagę na rynku pracy, których wskaźnik mieści się między wielkościami od 0,9 do 1,1 określane są mianem zawodów zrównoważonych.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami deficytowymi:

1.	<i>Pomoc kuchenna (941201)</i>	29,0000
2.	<i>Sekretarka (412001)</i>	24,0000
3.	<i>Sprzedawca w branży spożywczej (522304)</i>	20,0000
4.	<i>Kierowca samochodu dostawczego (832202)</i>	14,5000
5.	<i>Sprzedawca w stacji paliw (524502)</i>	7,0000
6.	<i>Brukarz (711601)</i>	6,3333
7.	<i>Woźny (962906)</i>	6,0000
8.	<i>Barman (513202)</i>	5,5000
9.	<i>Mechanik samochodów ciężarowych (723104)</i>	4,6667
10.	<i>Przedstawiciel handlowy (332203)</i>	3,6667
11.	<i>Szlifierz kamienia (811409)</i>	3,0000
12.	<i>Hartownik (812102)</i>	3,0000
13.	<i>Robotnik gospodarczy(515303)</i>	2,5000
14.	<i>Laborant chemiczny (311101)</i>	2,5000
15.	<i>Asystent do spraw księgowości (431101)</i>	2,0000
16.	<i>Sortowacz (932913)</i>	2,0000
17.	<i>Archiwista (262101)</i>	2,0000
18.	<i>Zaopatrzeniowiec (332302)</i>	2,0000
19.	<i>Instruktor rekreacji ruchowej (342305)</i>	2,0000
20.	<i>Pracownik do spraw osobowych (441501)</i>	2,0000
21.	<i>Pomoc dentystyczna (532902)</i>	2,0000
22.	<i>Pakowacz (932101)</i>	2,0000
23.	<i>Sprzątaczką biurowa (911207)</i>	1,7500
24.	<i>Nauczyciel upośledzonych umysłowo(olifrenopedagog) (235205)</i>	1,5000
25.	<i>Stolarz meblowy (752208)</i>	1,3333
26.	<i>Robotnik drogowy (931205)</i>	1,2500

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 4 „Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż poniższe zawody były zawodami nadwyżkowymi:

1. <i>Malarz budowlany (713102)</i>	0,9000
2. <i>Robotnik budowlany (931301)</i>	0,8889
3. <i>Magazynier (432103)</i>	0,7692
4. <i>Logistyk (214106)</i>	0,7500
5. <i>Kosmetyczka (514202)</i>	0,6667
6. <i>Księgowy (331301)</i>	0,6667
7. <i>Elektromechanik pojazdów samochodowych (741203)</i>	0,6667
8. <i>Krojący (753202)</i>	0,6667
9. <i>Nauczyciel przedszkola (234201)</i>	0,6000
10. <i>Fryzjer damski (514102)</i>	0,5000
11. <i>Pracownik ochrony fizycznej bez licencji (541307)</i>	0,5000
12. <i>Technik elektroradiolog (321103)</i>	0,5000
13. <i>Fryzjer męski (514103)</i>	0,5000
14. <i>Lakiernik (713201)</i>	0,5000
15. <i>Kierowca samochodu ciężarowego (833203)</i>	0,4000
16. <i>Nauczyciel nauczania początkowego (234113)</i>	0,4000
17. <i>Kelner (513101)</i>	0,3750
18. <i>Betoniarz (711401)</i>	0,3333
19. <i>Sprzedawca (522301)</i>	0,3050
20. <i>Nauczyciel wychowania fizycznego (233025)</i>	0,3000
21. <i>Technik dentystyczny (321402)</i>	0,2500
22. <i>Ogrodnik terenów zieleni (611306)</i>	0,2000
23. <i>Dozorca (962902)</i>	0,2000
24. <i>Elektromonter instalacji elektrycznych (741101)</i>	0,2000
25. <i>Elektromechanik (741201)</i>	0,2500
26. <i>Pielegniarka (222101)</i>	0,2000
27. <i>Nauczyciel języka angielskiego (233008)</i>	0,2000
28. <i>Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (932911)</i>	0,2000

29. <i>Stolarz (752205)</i>	0,1818
30. <i>Fryzjer (514101)</i>	0,1622

Odnotowano również zawody, w których były zgłoszone oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych tj.:

- *Programista aplikacji (251401),*
- *Pracownik kancelaryjny (411003),*
- *Pracownik do spraw ubezpieczeń (4312020),*
- *Archiwista zakładowy (441402),*
- *Sprzedawca w branży przemysłowej (522303),*
- *Sprzedawca w branży mięsnej (522302),*
- *Asystent nauczyciela przedszkola (531202),*
- *Konserwator budynków (711101),*
- *Monter rusztowań (711903),*
- *Monter ociepleń budynków (712301),*
- *Tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie (722313),*
- *Wulkanizator (814104),*
- *Pracownik przeprowadzkowy (933303),*
- *Pokojowa (911203).*

Sąsiedztwo dużej ilości szkół wyższych i średnich generuje zawody nadwyżkowe, pomimo dostosowywania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 5 „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie świdnickim*” uszeregowano grupy zawodów od najwyższego do najniższego wskaźnika:

Ranking zawodów deficytowych według grup dużych:

<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	30,0000
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	9,5000
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	4,4286
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	3,5000
<i>Pomoce domowe i sprzętaczk (91)</i>	2,0000

<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	1,7778
<i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	1,1481

Ranking zawodów nadwyżkowych według grup dużych:

<i>Pracownicy do spraw finansowo – statycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	0,8667
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	0,6085
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyjątkiem elektryków) (71)</i>	0,5424
<i>Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (81)</i>	0,5263
<i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (12)</i>	0,5000
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	0,4286
<i>Pracownicy usług osobistych (51)</i>	0,3112
<i>Średni personel do spraw biznesu i administracji (33)</i>	0,2826
<i>Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (73)</i>	0,1818
<i>Specjaliści do spraw technologii informacyjno – komunikacyjnych (25)</i>	0,1765
<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	0,1724
<i>Rolnicy produkcji towarowej (61)</i>	0,1538
<i>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (72)</i>	0,1281
<i>Specjaliści nauczania i wychowania (23)</i>	0,1149

IV. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W POWIECIE ŚWIDNICKIM

Bezrobocie długotrwałe, czyli trwające dłużej niż 12 miesięcy, przyczynia się do zmniejszenia szans na znalezienie nowej pracy i tym samym ogranicza możliwości jednostki. Prowadzi również do negatywnych skutków w wielu sferach życia.

Długotrwałe bezrobocie dotyka w największym stopniu osoby o najniższym poziomie wykształcenia i niskich kwalifikacjach.

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 7 „Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych generowały długotrwałe bezrobocie w powiecie świdnickim:

<i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	<i>1,0000</i>
<i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	<i>1,0000</i>
<i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	<i>0,8333</i>
<i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	<i>0,8333</i>
<i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	<i>0,8333</i>
<i>Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (93)</i>	<i>0,8148</i>
<i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	<i>0,7576</i>
<i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	<i>0,7500</i>
<i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	<i>0,7222</i>
<i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	<i>0,6286</i>
<i>Monterzy (82)</i>	<i>0,6000</i>
<i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	<i>0,5682</i>
<i>Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) (71)</i>	<i>0,5359</i>
<i>Sprzedawcy i pokrewni (52)</i>	<i>0,5294</i>
<i>Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (81)</i>	<i>0,5102</i>
<i>Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (12)</i>	<i>0,5000</i>
<i>Pracownicy obsługi klienta (42)</i>	<i>0,5000</i>
<i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	<i>0,4444</i>
<i>Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (75)</i>	<i>0,4409</i>
<i>Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (72)</i>	<i>0,3987</i>
<i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	<i>0,3714</i>
<i>Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni (73)</i>	<i>0,3667</i>
<i>Elektrycy i elektronicy (74)</i>	<i>0,3396</i>
<i>Pracownicy usług osobistych (51)</i>	<i>0,3191</i>
<i>Rolnicy produkcji towarowej (61)</i>	<i>0,3000</i>

V. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY A OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 9 „Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie świdnickim” można stwierdzić, iż w 2013 r. w PUP w Świdniku najwięcej osób zarejestrowało się po utracie pracy w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 730 osób;*
- *Przetwórstwo przemysłowe – 668 osób;*
- *Budownictwo – 444 osoby;*
- *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 265 osób;*
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 131 osób;*
- *Edukacja – 128 osób;*
- *Transport i gospodarka magazynowa – 117 osób;*
- *Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 114 osób;*
- *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 104 osób;*
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 94 osoby;*
- *Pozostała działalność usługowa – 88 osób.*

W okresie tym najwięcej ofert pracy zgłoszono w następujących sekcjach:

- *Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* 169 ofert
- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne* 136 ofert
- *Edukacja* 102 oferty
- *Przetwórstwo przemysłowe* 96 ofert
- *Budownictwo* 79 ofert
- *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* 60 ofert
- *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* 52 oferty

Mniej zarejestrowanych osób bezrobotnych, w porównaniu do zgłoszonych ofert pracy, było jedynie w następujących sekcjach:

- *Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 136 ofert na 131 zarejestrowanych bezrobotnych,*
- *Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją – 60 ofert na 52 zarejestrowanych bezrobotnych.*

VI. ANALIZA ZAWODÓW ZE WZGLĘDU NA SZANSE UZYSKANIA OFERTY PRACY

Na podstawie danych zamieszczonych w Tabeli T – II/P – 10 „Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie świdnickim ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty” można stwierdzić, iż największe szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (94)</i>	<i>0,3571</i>
➤ <i>Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni (41)</i>	<i>0,3064</i>
➤ <i>Pracownicy opieki osobistej i pokrewni (53)</i>	<i>0,1809</i>
➤ <i>Pozostali pracownicy obsługi biura (44)</i>	<i>0,1728</i>
➤ <i>Kierownicy do spraw produkcji i usług (13)</i>	<i>0,0952</i>
➤ <i>Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny (34)</i>	<i>0,0833</i>
➤ <i>Kierowcy i operatorzy pojazdów (83)</i>	<i>0,0639</i>
➤ <i>Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych (96)</i>	<i>0,0635</i>
➤ <i>Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej (43)</i>	<i>0,0516</i>
➤ <i>Pomoce domowe i sprzątaczkę (91)</i>	<i>0,0491</i>
➤ <i>Pracownicy usług ochrony (54)</i>	<i>0,0449</i>
➤ <i>Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (920)</i>	<i>0,0429</i>

Natomiast najmniejsze szanse uzyskania oferty pracy miały osoby posiadające zawody sklasyfikowane w następujących grupach dużych:

➤ <i>Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni(11)</i>	<i>0,0000</i>
➤ <i>Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (14)</i>	<i>0,0000</i>
➤ <i>Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury(26)</i>	<i>0,0036</i>

WNIOSKI

Powiat świdnicki jest rynkiem głównie rolniczym, przy jednoczesnym wysokim poziomie wykształcenia. Zachodzi potrzeba uruchomienia takich mechanizmów gospodarki, które umożliwiłyby powstanie nowych inwestycji, poprawę infrastruktury, co zwiększyłoby liczbę osób zatrudnionych.

Ponadto należy znieść bariery ograniczające dostęp do informacji o ofertach pracy, co zwiększyłoby mobilność osób gotowych do podjęcia pracy. Najważniejszym jednak czynnikiem jest pobudzenie aktywności bezrobotnych do intensywnego poszukiwania pracy i odnalezienia się na rynku pracy.

Szczególnego wsparcia na rynku pracy wymagają grupy bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, m.in.:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby do 25 roku życia,
- osoby powyżej 50 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych lub z niskim poziomem wykształcenia.

Pomoc dla nich powinna być priorytetowym zadaniem, realizowanym poprzez aktywizację tych osób i różne instrumenty rynku pracy, np. promowanie przedsiębiorczości, tworzenie nowych miejsc pracy.